

[Statsministeren]

Etableringen af EMS-samarbejdet i 1979 er en del af baggrunden for den positive udvikling. Også i Danmark har vi sandelig haft gode erfaringer med EMS'en. Da vi valgte at slå ind på en fastkurspolitik, bidrog det til en halvering af inflation og rente. Dette er noget, alle nyder godt af i deres hverdag.

Som et mindre land med en åben, eksportorienteret økonomi har vi desuden en særlig interesse i stabile valutakurser. Ikke mindst de virksomheder og deres ansatte, der har været særlig afhængige af det amerikanske marked, kan tale med om, hvilke vanskeligheder ustabile valutaforhold medfører. Vi må heller ikke glemme, at Danmark er særlig afhængig af det fælles marked for landbrugsvarer, og erfaringerne med monetære udligningsbeløb osv. viser, at valutauro på lang sigt kan undergrave enhedsmarkedet.

Det er derfor også tilfredsstillende, at de 8 deltagende lande i EMS-samarbejdet over årene har kunnet enes om at udbygge dette på en pragmatisk måde, senest med Basel/Nyborg-aftalen, der jo blev indgået under det danske EF-formandskab i 2. halvår 1987. Her enedes man bl.a. om at styrke kreditfaciliteterne til finansiering af intervention på valutamarkederne.

Men der er jo altså stadig klare mangler i EMS-samarbejdet. Det er ikke alle medlemslandene, der deltager, og jeg vil da ikke skjule, at det naturligvis ville være af særlig betydning, hvis England en dag skulle finde tiden moden til at deltage i EMS'en. Set i dansk perspektiv ville det være særlig interessant ud fra den forventning, at det uden tvivl vil lede til en fornyet valutapolitisk diskussion i Sverige og Norge.

Der kan også nævnes en række andre tilpasningsmuligheder. Den italienske lire har jo en særlig bred udsvingsmargin, Spaniens og Portugals valutaer er endnu ikke med i ECU'en. Interventions- og rentesamarbejdet kan bestemt styrkes yderligere.

Især arbejdet med at realisere det indre marked har ledt til en fornyet debat om den monetære integration. Det kom til udtryk ved en række memoranda fra fransk, italiensk og tysk side i 1987-88, og det var bl.a. baggrunden for, at man på Det Europæiske Råds møde i Hannover i juni 1988 bad en særlig ekspertkomité under forsæde af Kommissionens formand, Jacques Delors, og med deltagelse af de 12 cen-

tralbankchefer om at udarbejde en rapport. Jeg forstår, at det bl.a. er offentliggørelsen af denne rapport, som har fået SF til at rejse denne forespørgselsdebat.

Regeringen har ofte udtrykt ønske om en bred offentlig debat om de udfordringer og muligheder, et tættere monetært samarbejde vil give. Jeg vil godt understrege, at Delorsrapporten har status af at være en uafhængig ekspert-rapport. Den vil nu blive fulgt op af bredere politiske drøftelser i såvel Rådet af Økonomi- og Finansministre som i Det Europæiske Råd.

Fra de omtalte memoranda fra 1988 ved vi, hvilken stor vægt mange lande lægger på et tættere monetært samarbejde. Det bør nævnes, at spørgsmålet om tættere monetær integration ikke i sig selv er knyttet sammen med gennemførelsen af det indre marked, men, kan man vel sige, i givet fald vil det styrke virkningerne deraf.

Delorsrapporten har taget sit udgangspunkt i eksisterende EF-beslutninger, det må man ikke være blind for. Allerede i starten af 1970'erne arbejdede EF med planer om en økonomisk og monetær union. Rådet vedtog jo i 1971 en resolution om den trinvis gennemførelse heraf. Dette indebar drøftelser i andet halvår af 1973 – for resten under dansk formandskab – om det økonomiske og monetære samarbejde, og disse drøftelser førte til vedtagelse af flere konkrete fremskridt på det økonomiske og monetære område. Delorsgruppen har hentet megen inspiration fra disse planer i begyndelsen af 1970'erne.

Delors-komiteen har nu foreslået at gå til værks i 3 trin, hvor hvert trin udgør en stadig mere ambitiøs bestræbelse på at nå det endelige mål: faste og uforanderlige valutakurser mellem medlemslandene.

På nuværende tidspunkt samler den politiske interesse sig især om gruppens forslag til faseopdeling. Komiteen har selv understreget, at beslutningen om overgang fra én fase til den næste i givet fald er en politisk afgørelse.

Det er naturligt, at vi især knytter interessen til fase 1, for det er den, der er forestående. Regeringen er enig i gruppens forslag til fase 1, for de ligger i helt naturlig forlængelse af de danske synspunkter og interesser, som jeg beskrev for et øjeblik siden.

Vi må nu færdiggøre det indre marked, herunder også den del, der vedrører finansielle tje-